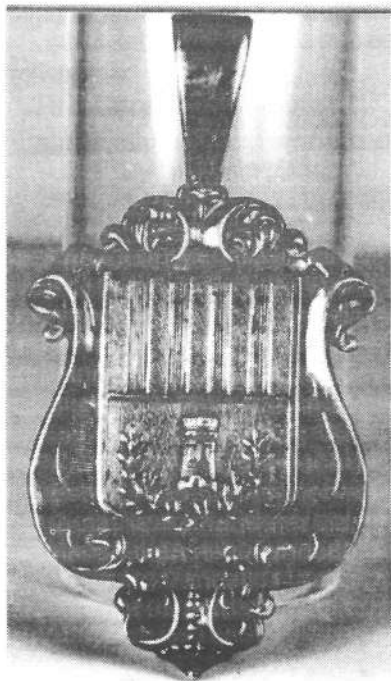

BUTLLETÍ DE COL·LECCIONISME (37)

Medallística (3)

En els butlletins 9 i 17 vam fer una primera incursió en la medallística local, tractant les medalles editades pel Grup Filatèlic i Numismàtic de Terrassa. Avui entrarem ja plenament en aquest tema. Publicarem l'inventari de les medalles locals que en els darrers anys hem anat recopilant i arxivant. L'inventari de la medallística local complementa i completa l'estudi de la numismàtica local, els resultats del qual hem anat publicant a diferents números de la revista d'història local TERME. La darrera part, l'última de les monedes terrassenca, la moneda de plata de V Rals, serà segurament publicada en el proper número de TERME que sortirà aquesta tardor.

Si bé pretenem fer una relació exhaustiva de totes les medalles editades per entitats locals des de les primeres fins avui, dedicarem una atenció especial a les més antigues les quals procurarem acompanyar-les de la fotografia. A més a més les medalles antigues són més interessants per ser fabricades amb encunys artísticament més treballats i han estat encunyades per percussió. L'introducció en els darrers anys de la fabricació pel sistema de fosa si bé ha

Venera de regidor de l'Ajuntament de Terrassa. Al revers l'any (1884)

aconseguit un abaratiment dels costos, ha fet per contra disminuir sensiblement en general, la qualitat tècnica i artística de les medalles.

Encara que en principi considerem terrassenca una medalla pel sol fet de recordar un acte terrassenc, hem de fer una gradació en la qualificació de "terrassenca". Així hi ha medalles fabricades les dues cares amb encunys o motlles fets exprofessos per a aquestes medalles. Hi ha medalles en que això només es dona en una cara, mentre que per a l'altra i per motius econòmics, s'ha aprofitat un encuny d'estoc del fabricant.

Hi ha també medalles en que alguna cara es fabrica llisa i sobre ella es grava a mà amb burí o amb punxó el text motiu de l'encunyació. Aquestes medalles tenen el risc de les manipulacions. Qualsevol pot agafar avui una medalla antiga amb una cara llisa i fer-hi gravar un text. Es un fet corrent que entitats —generalment esportives— editin medalles amb una cara llisa on s'hi graven amb punxons, diferents textos segons les competicions i les seves dates. En aquests casos només les inventariarem com una única medalla. Moltes vegades la cara en què no hi ha el text ha estat

fabricada amb un encuny o motlle aprofitat del fabricant que per tant no té cap referència local. En aquest cas només hem inventariat les medalles que són anteriors a la guerra civil (1939), ja que les més modernes són tant abundoses com mancades d'interès pels nostres propòsits.

La medalla editada per l'Institut Català de Sant Isidre amb motiu de l'Exposició Regional Agrícola del 1891, és la medalla terrassenca més antiga que es coneix.

Després d'aquests preàmbuls passem ja a l'inventari per ordre cronològic.

Si descartem la venera de regidor que porta gravada en el revers la data 1884, actualment exposada en l'exposició permanent del Museu de Terrassa, ja que no pot qualificar-se pròpiament com medalla, la més antiga de les medalles terrassenques és l'encunyada amb motiu de l'exposició agrícola del 1891. Comencem, doncs, per aquesta

Núm. 1 Medalla Exposició Agrícola 1891. Coure, Diàmetre 47 mm., Raresa=RR

Anvers: Al·legoria de la vida rural. Rusc. Al seu darrera i als costats eines agrícoles, garbes, roda de carro, flors, gotim, etc. Llegenda circular: INSTITUT AGRICOLA CATALAN DE SAN ISIDRO. Sota una petita estrella de 5 puntes i POMAR F (nom del gravador)

Revers: Entre dues rames de llorer enllaçades i en 5 línies REUNION (Curvilini)-flor de separació-AGRICOLA-DE-TARRASA-1891. Sota la data tres inicials en lletra petita JMR, que es de suposar corresponen a les inicials del gravador de l'encuny del revers.

L'encuny de l'anvers no fou fabricat exprofés, per a aquesta medalla. L'Institut Català de Sant Isidre ja el posseïa d'abans i l'havia utilitzat si més no per a les exposicions de Reus (1861) i Reus (1862). L'any següent a l'exposició de Terrassa l'Institut tornà a utilitzar aquest encuny per al "Concurs Internacional d'arades de desfonar".

L'Exposició Regional Agrícola de Terrassa se celebrà per la Festa Major de 1891 en el Teatre Retir i els jardins del Pantà que llavors anaven des d'aquest carrer fins a la Rambla. Josep Tobella Pi de la Serra i Joaquim Vancells i Vieta foren els artistes encarregats de la instal·lació. Es celebraren diversos concursos i es donaren conferències.

A la inauguració de l'Exposició assistiren autoritats de Barcelona i la Junta Directiva de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, patrocinador de l'exposició Foren rebudes per l'alcalde Sr. Barata i el diputat provincial Alfonso Sala llavors als inicis de la seva trajectòria política.

Per a més informació d'aquesta exposició, que fou un esdeveniment per a la ciutat, poden consultar "Coses de Terrassa viscudes" de Baltasar Ragon, pàg. 35 "Una exposició Regional Agrícola".